Pajzs - az ún. Milton-pajzs másolata

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	11133
Alkotó:	Morel-Ladeuil, Léonard (1820 - 1888) / nyomán
Gyár / műhely:	Elkington & Co. (Birmingham)
Készítés ideje:	1868
Készítés helye:	Anglia (Nagy-Britannia)
Anyag:	galvanoplasztika
Méretek:	magasság: 8,6 cm szélesség: 6,4 cm

Az 1830-as években felfedezett, elektrolízisen alapuló galvanoplasztikai eljárás – amely a műalkotások plasztikus másolatának előállítását is lehetővé tette – a 19. század második felében fontos szerepet játszott az iparművészeti múzeumok ízlésformáló küldetésének teljesítésében. A George Richards Elkington (1801–1865) által alapított, galvanoplasztikák előállítására szakosodott birminghami Elkington cég az 1850-es évektől szorosan együttműködött a londoni Victoria and Albert múzeum elődjével, a South Kensington Museummal. A londoni múzeum annak érdekében, hogy ismertté tegye a kortárs és történeti műveket, s ezáltal formálja a közönség ízlését, az Elkington cég által készített galvanoplasztikákat is bemutatott az 1862-es londoni, majd az 1867-es párizsi és az 1873-as bécsi világkiállításon.

Az 1872-ben alapított budapesti Iparművészeti Múzeum a bécsi világkiállításon számos modern műipari tárgyat vásárolt, kimondottan azzal a céllal, hogy azok mintaként szolgáljanak a hazai iparosok számára. A bécsi világkiállításon vásárolt tárgy-együttes része volt az Elkington cég leghíresebb galvanoplasztikája, az ún. „Milton-pajzs" is, melynek reliefjei Milton Elveszett Paradicsom című, 1667-ben megjelent eposzának egyes jeleneteit ábrázolják: a középső képmező Rafael arkangyalt jeleníti meg, amint beszámol Ádámnak és Évának az "égi háborúról", az Isten ellen lázadó Lucifernek a mennyek országából való letaszításáról.

A pajzs eredetijét Leonard Morel-Ladeuil francia szobrász-ötvös mester készítette, akit Elkington Milton eposza megjelenésének 200. évfordulója alkalmából bízott meg a feladattal. Az 1867-es párizsi világkiállításon bemutatott művet aranyéremmel jutalmazták. A mű eredetijét a londoni Victoria and Albert Museum őrzi (ld. itt).

Az 1878-as párizsi világkiállításon az Elkington cég egy újabb, szintén irodalmi ihletésű pajzsot mutatott be, melynek galvanoplasztikai másolatát szintén megvásárolta a budapesti Iparművészeti Múzeum (ltsz. 11133). Ennek eredetijét is Morel-Ladeuil készítette, John Bunyan puritán prédikátor A Zarándok útja a jelen világból az elkövetkezőbe című, 1678-ban jelent allegorikus regényének jeleneteit illusztrálva a pajzs domborművein.

Irodalom

- Simonyi István: The reception of electroplates in Hungary I. - Electroplates in the collection of the Museum of Applied Arts, 1873-1884. *Ars Decorativa 24*, 2006. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - p. 97-114.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum